

С.М.Міненкова , студентка,
Харківський національний економічний університет
м. Харків, Україна
svetlya4ek30@rambler.ru
науковий керівник к.е.н., доц. Молдавська О.В.

ЕКОНОМІКО-СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПАСИВНИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКУ

Банки виступають основними інститутами кредитно-грошової системи. На сьогоднішній день сучасні банки виконують до 100 видів операцій і послуг. Всі вони зв'язані між собою. Перш за все, існує залежність між активними і пасивними операціями. Важливість пасивних операцій заключається у залученні різноманітних вкладів у межах депозитних та ощадних операцій, в наслідок чого збільшуються грошові кошти в пасиві балансу банку.

Необхідно відмітити, що питання економічної сутності активних та пасивних операцій банку та окремі аспекти управління ними, знайшли відображення у дослідженнях таких вчених, як А.М.Мороз, М.І.Савлук, М.І.Сивульський, О.І.Лаврушин, І.В.Шамова, Н.Г. Антонов, М.А.Пессель, О.Гриценко, Г.Г. Коробова, Л.П.Кролівецька, В.Д.Лагутін, В.Полякова, Є.І.Мешкова, Г.С.Панова, І.Д.Мамонова, В.Т.Севрук, Б.Бухвальд, А.Г.Грязнова. Проте більшість наукових праць українських і зарубіжних дослідників присвячена аналізу окремих сторін функціонування банківської системи. Але шляхів збереження ресурсів банків в умовах світової фінансової кризи ще не було досконало досліджено. Тому дослідження цієї проблеми є особливо актуальним на сьогоднішній день [2].

Пасивні операції — це операції, за допомогою яких банки формують свої грошові ресурси для проведення кредитних, інвестиційних та інших активних операцій. Ресурси кожного банку мають конкретну структуру, тобто співвідношення між власними, залученими та запозиченими коштами. Ця структура складається насамперед під впливом конкретних умов: універсалізації чи спеціалізації банку, його кредитної тактики і стратегії, позицій на грошово-кредитному ринку, обсягу продуктів і послуг, які пропонуються клієнтам.

Власний капітал становить майже третину всіх ресурсів, залучені і позичені — близько 70%. Формування ресурсів банків наведено на (Рис.1) [3].

Рис. 1 Формування ресурсів банків

Власний капітал банків займає невелику питому вагу у сукупному капіталі. Він служить, перш за все, для страхування інтересів вкладників, фінансового забезпечення своєї оперативної діяльності. Виходячи з цього власний капітал являється важливим фактором забезпечення надійності функціонування банку та повинен знаходитися під жорстоким контролем органів, які регулюють діяльність банків [4].

Банки залучають вільні грошові кошти юридичних та фізичних осіб шляхом виконання депозитних операцій, в процесі яких використовують різні види банківських рахунків.

До запозиченого капіталу банку належать кошти, отримані від емісії та продажу облігацій, та кредити, отримані у інших банків. Структура ресурсів банків наведена на (Рис.2) [1].

Рис.2 Структура ресурсів банків

Найбільшу частину в банківських зобов'язаннях складають залучені (депозитні) кошти фізичних осіб та суб'єктів господарської діяльності, які є основним джерелом формування ресурсів банку.

Так, станом на 1.12.2009 р. загальна сума зобов'язань банків України становила 375642,058 млн.грн., з яких 47,3% (177731,746 млн.грн.) складають депозити фізичних осіб та 52,7% (197910,312 млн.грн.) - депозити юридичних осіб.

Аналіз динаміки депозитів фізичних осіб та суб'єктів господарської діяльності станом на 2007-2009 рр. наведений на (Рис. 2) [5].

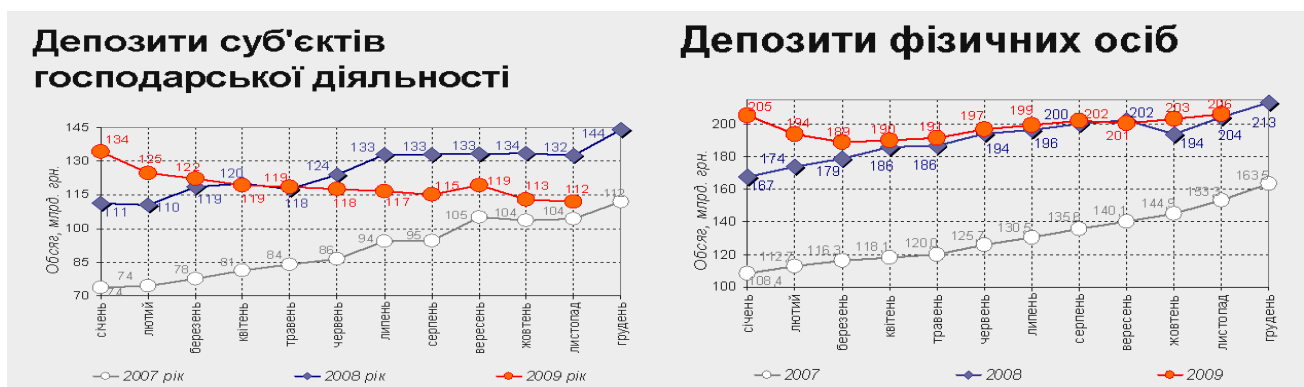

Рис.3. Динаміка залучення депозитів фізичних осіб та депозитів суб'єктів господарської діяльності протягом 2007-2009 рр.

За даними бачимо, що обсяг депозиту фізичних осіб та суб'єктів господарської діяльності протягом 2007-2009 рр. постійно збільшувався. Але з січня 2009 року спостерігається зниження залучених коштів. Значні зміни відбулися у 2009 році у обсязі депозиту суб'єктів господарської діяльності. З січня 2009 року на листопад 2009 року спостерігається зниження обсягу депозиту на 16,5%. А з грудня 2008 року по січень 2009 року спостерігається зниження обсягу депозитів фізичних осіб на 3,8%. Але при прийнятті управлінських рішень і ряду методів, обсяг депозиту фізичних осіб з квітня 2009 року зрівнявся з обсягом депозиту травнем 2008 року. Причиною цього була економічна та політична нестабільність в країні та світу. Отже питання щодо аналізу пасивних операцій банку до урахуванні факторів політичної та економічної нестабільності країни на макро- та макро- рівні, є актуальною на сьогодні і потребує детальнішого дослідження.

Список літератури: 1.Банковское дело: Учебник. – 4-е изд., перераб. и доп. / Под ред.проф. В.И.Колесникова., проф. Л.П. Кролевицкой. – М.: Финансы и статистика, 2001. – 464с. 2.Банківський нагляд: Навчальний посібник 3. Мін-во освіти і науки України; Ун-т економіки та права "Крок";Грушко В.І.;Лаптев С.М.; Любунь О.С.;Раєвський К.Є.- К.: ЦНЛ, 2004.- 264 с. 4. Корнієнко Т. Методика визначення класу позичальника для розрахунку розміру резерву відшкодування втрат за кредитними операціями / Вісник НБУ / №3 2000 р. / сс.35 – 37. 5. <http://www.aub.com.ua/>